

DOBROGEA JUNĂ

DOBROGEA DOBROGENILOR
Director Proprietar C. N. SARRY

APARE ZILNIC

Redacția și Adm. Dobrogea: CONSTANȚA, Str. Ștefan Vodă 27
Abonamentul cu plăcuță de adresa: nr. 600 lei, (cu 100 lei în avans)
Pentru Adresările de înaltă calitate — Redacția și Adm. Dobrogea

Se comite o eroare

Mai zilele trecute, ziarul din Capitală publicau o scurtă notiță în care se arăta că ministrul instrucțiunii publice, între altele măsurile ar fi hotărât-o și pe aceea a neprimirii copiilor de Găgăuzi din Basarabia și Dobrogea, în școlile primare românești.

Am crezut un moment că este o greșală de reproducere a ziarului pe care-l citisem. Am luat atunci și alte ziare.

Toate sponesau la fel: copiii Găgăuzilor din Dobrogea și Basarabia nu pot fi primiți în școlile primare românești.

Lacoinismul notei publicată de ziare nu ne dă posibilitatea să cunoaștem motivul care a determinat autoritatea școlară să ia această decizie pe care, din capital locală, noi o considerăm fundamental greșită nedreaptă și păgăbitoare statului.

Am fi admis, până la un punct, această măsură, dacă ea ar fi primit o minoritate, nu bine definită, dar o minoritate cu o viață culturală proprie, deosebită de a națiunii majoritare, o minoritate cu o limbă deosebită, încă departe de a se asimila, de a se fraterniza cu națiunea majoritară. Am fi admis această măsură, atunci când Găgăuzii s'ar fi manifestat politicește ca minoritari, când ar fi existat un partid al lor, așa după cum există un partid al maghiarilor, unul al evreilor, altul al sașilor sau dacă cel puțin, din punct de vedere cultural, ei ar fi constituit o calitate distinctă în viața statului.

Găgăuzii însă sunt foarte departe de toate acestea.

Ei n'au un partid politic al lor, în numele lor nu s'a manifestat nici un om politic, pe spiciorii lor n'a intrat nimeni în parlament, ei n'au școli cu limbă proprie de predare, ei n'au revistele lor, ziarele lor, ei, deși sunt din punct de vedere etnic o minoritate, nu sunt însă tot așa și din punct de vedere social, cultural și politic.

Ei sunt prin urmare, numai prin îndepărtarea și nu de multă cunoștință lor origine etnică, o populație străină. Limba lor, la origine unul din multele idiomuri turcești, este astăzi, în urma conviețuirii cu stăpânitorii turci limba turcă vorbită obișnuit.

O limbă turcă însă, în care elementele grecești ale și românești se află în mare număr.

Urmasii ai vechilor Cumanii — năvălitori cu cari Românii au avut relații foarte strânse după cum arăta și d. N. Iorga în „Imperiul Cumanilor și domnia lui Basarab”, năvălitori cari purtau și numele *Oglaz-Uz* — Găgăuzii de azi sunt între cei mai vechi dintre locuitorii Dobrogei, sau mai bine zis, ai țărmului pontic, reușind la un moment dat să întemeieze și un stat sub *Bilica* la Balic.

În limba română există foarte puține scrieri asupra lor. Bulgarii însă s'au ocupat mai desaproape de ei. Deosebită și istoriograful turc și există unele lucruri foarte prețioase asupra lor în bibliografia germană și chiar maghiară.

Totă această scrieri cad de acord asupra originii lor cumanice adică în ultima analiză — turcească.

Veniți aci pe calea stelelor răsărite cu câteva sute de ani înaintea turcilor osmanlii, ei au primit creștinismul, după cum un neam turdit cu ei, Ckezarii, cari formaseră în jurul lui primelii milenii d. Chr. un mare imperiu pe lângă Marea de Azov, adon-tineră religia mozaică.

Faptul creștinății lor i-a făcut să și s'apropie națiunile de cultură ale națiunilor conlocuitoare creștine. Cei mai mulți dintre ei s'au apropiat din punct de vedere spiritual — de grecii bizantini, credința creștină venindu-le prin ei, și limba ritualului bisericesc fiind cea greacă.

De aceea, multă vreme, unii-au crezut greci și de aceea în onomastica lor abundă numele grecești.

Situați pe litoralul Mării Negre, după căderea statului bulgar modern, nu s'au putut apropia de Bulgari, deși creștini. Multă vreme, nici căsătoriile nu s'au făcut între Bulgari și Găgăuzi și și nu prea se fac nici astăzi.

Cei cari însă, s'au găsit dincoace de frontieră la 1878, s'au apropiat foarte repede de Români. Chiar cei din jurul Balicului, având legături strânse cu Românii cari ajungeau pe acolo cu turmele. De la ei, Găgăuzii de acolo au învățat românește, însă însă să învețe limba stăpânitorilor Bulgari de mai târziu.

Găgăuzii dobrogeni alcătuiesc o foarte interesantă pagină din istoria și din etnografia Dobrogei. O lucrare de sinteză asupra lor ar însemna multe lucruri cari s'ar lega chiar de primele încercări de organizare politică a Românilor din Carpați, adică de întemeierea principatului.

Astăzi, Găgăuzii sunt spiritualmente foarte apropiați de Români, o viață culturală și politică proprie nu au. Cei din Dobrogea vechea sunt definitiv românizați și în timpul marelui războiu, ca ostași români, au numai că și-au făcut pur și simplu datoria, dar unii din ei au făcut chiar acte de vitejie cari dovedesc profundul lor atașament, identificarea deplină cu țara românească.

Aceiași proces se petrece cu cei dela Balic și Cavarua.

Dacă Ministerul a rostit că acești copii trebuie să meargă la școlile bulgarești — căci doar aceste ar putea fi un motiv — este locul să-i stragem serios atențiunea asupra formidabilei erori pe care o comite, îndepărtând de la sânul nației, un element care se simte bine și se integrează perfect și fără gândiri suspicioase în marea familie românească.

Ministerul Instrucțiunii are datoria națională de a reveni asupra măsurii înalte. VIATOR

Arestarea comercianților G. Caracali din Constanța

Am relatat ieri că poliția a fost anunțată că marele proprietar din localitate Const. Caracali a adus insulte M. S. Regelui.

Făcându-se cercetări și stabilindu-se că într'adevăr d. Caracali s'a făcut vinovat de așa gravă injurie, a fost reținut la chesteră și trimis astăzi parchetului.

Accident de automobil

Masina cu No. 818, condusă de șoferul Vasile Marinesco, a lovit pe Boulevard Regina Maria o căruță a lui Petre Răzvan din șoseaua Mangalia, răndind un cal.

În același timp, a lovit și pe o fată a locuitorului Șebau Demir din str. Belgrad 12.

Fata a fost internată în spitalul comunal.

Șoferul a fost arestat.

CHESTIA ZILEI Pentru d. Primar al Municipiului

În toate stațiunile balneare și climaterice din strălucitate, grija de căpătenie a edililor este ca să vegheze asupra liniștii și confortului vizitatorilor. În acel scop sunt interzise seara și în orele de repaus ziua, șgomotele care ar putea să turbure liniștea, pe străzile unde sunt hotelurile sau vilele care dăpostesc pe vizitatori.

Trăsurile sunt obligate a merge la pas, iar automobilele n'au vâo să claxoneze.

Constanța noastră tinde să revină una din cele mai renumite stațiuni balneare. Recomandăm d-lui Primar ca să facă să înceteze calvarul pentru vizitatorii găzduiți în casele de pe străzile: Marc Aureliu, Tomis, Mării, L. C. Brătianu etc., cari n'au odihnă din cauza țipetelor barbare a precupeților sau cel puțin să le reglementeze pentru anumite ore, cum s'a făcut la București.

Mi a fost dat ieri să văd un vizitator exasperat eșit în balcon la ora 2 jum. ziua și acoperind de injurături specific românești pe un recupeț care zbleta ca un eșit din minți lăudându și marfa.

Oamenii vin aci ca să se odihnească și au tot dreptul să nu fie turburați de vânzătorii de semățe, covrigi și alte bunătăți.

T. VASILIU

RECIZIUNII ZUȘE SPECIALISTELOR ÎN VIEȚI RI AL S. M. R.

Un ziar de specialitate „Marea” denunță faptul, care dacă va fi adevărat este destul de grav — pentru d. Iancu Jianu — că neme predestinat spre haiducie — despre care se spune că ar fi inginer chimist pe când noi îl știm negustor de plumburi la Caracomer.

D. Iancu Jianu, spune ziarul „Marea” după călătoria pe vasele S. M. R., plătit cu 1500 pe zi, a constatat, vorba să fie, că ulyeările întrebuințate la vapoare n'ar fi bune.

Tot d. Iancu Jianu, spune „Marea”, s'a schimbat la față și în urma altor călătorii, în aceleași condiții, a ajuns la concluzia că aceleași ulyeri sunt bune.

Când a avut drăpăte marea chimist în viețiri și ce anume experiențe l'au determinat să și schimbe părerea?

Are datoria s'o spun, altele? gura lumii a și început cu burlăcitate...

Așteptăm îlmuriri.

Pacostea autobuziștilor

Campania începută de presă în privința autobuziștilor cari și fac de cap, a deschis în sfârșit și ochii cetățenilor.

Ședința biroului național-tărânesc la Constanța

Din cercările partidului național-tărânesc din localitate aflăm că ședința biroului partidului, care urma să aibă loc la Sovata, se va ține la Constanța. Biroul se va întruni la 15 August cu care prilej va avea loc o impunătoare manifestare politică a organizației național-tărânciste.

Se afirmă că vor participa toți membri biroului inclusiv d-nii Mihalache, Iuliu Maniu și Valda Voevod.

Floroana crimă din Dorobanțu

O fioroasă crimă a fost săvârșită în comuna Dorobanțu, din jud. Constanța.

În locuința sa a fost găsit asasinat supusul străin Gheorghe Hagi Foti, proprietar de teren din acea localitate. Corpul victimei prezenta urmele a numeroase lovituri de topor ce i-au fost aplicate.

Se pare că mobilul crimei ar fi răzbunarea, iar autorul n'a fost lucrător din serviciul victimei.

Parchetul a ordonat autopsierea cadavrului.

Jandarmii au pus în urmărire pe lucrătorul bănuțit ca autor al asasinatului. Totodată se cercetează dacă, după comiterea crimei casa victimei n'a fost jefuită.

Cronica SPORTIVA

Elpis-Victoria 2:0

Duminică 5 cor. s'a disputat pe terenul clubului Victoria, tradiționalul match între echipele fanțaze ale lotului alui constăntin.

În prima repriză jocii succedă în câștig înscreri, însă ca totuși cineva să poată marca.

Victoria, deși favorizată de vânt, nu poate să și asigure un avantaj din cauza inconstanței înaintării sale.

Deosebită înaintarea Elpisului, ratează două ocazii sigure de înscriere.

Victoria încorajată de faimoasa ei glorie, cât și de elanul tinerilor și întimoșilor ei jucători, reușește să și menșe poarta, neperforată până la pauză. În repriza două, a rândul Elpisului să aibă vântul în spate și din primele minute începe să amenințe serios poarta lui Vasiliu, care, în minutul 11, poate opri un șehost imparable a lui Izekely H. Verzi și potestăz energie, dar Dieterly și tot atât de bun, poate și mai bun Vasiliu în minutul 23 același Szekely trimite o bombă frumoasă respinsă de Basilio, dar mingea o reioată imediat de Ialina, care o trimite în poarta liberă la 10 minute înainte de sfârșit. Jocii a intrerupt din cauza întunericii.

În general jocii a fost puțin spectaculos și lipsit de cea mai elementară tehnică. A făcut impresia unui match de campionat, plin de paimă și brutalități, adversarii neurmărind decât o neapărată victorie, fie chiar și prin mijloace machiavelice.

Ambale echipe s'au întrecut în greșeli și dacă verzi au fost învinși au se datorate decă faptului că au fost desavantajați de fizic.

Remarcăm totuși dela Victoria pe Vasiliu Bogdan și Ion Ion iar dela Elpis pe Dieterly, Dragon, Grecu și binețelul Szekely H. Arbitrajul d-lui împarțiar și autorizator. **Constard.**

Brutarii din Constanța oceroași

D. Carol Fox, proprietarul unei brutării din str. Bogdan Vodă 78, s'a plâns autorităților că omul său de serviciu Rada S. Nițoiu, de loc din com. Văcărești, jud. Dâmbovița l'a escrocat cu suma de lei 15.000 lei, provenită din vânzarea păinii. Escrocul a dispărut. El a fost pas în urmărire.

Deosebită, brutarul Trifon Vozis a reclamat pentru același motiv pe Iepas C. Stoian, originar din Babadag, care l'a escrocat cu 5000 lei.

A murit la 115 ani

În orașul Medgidia a încetat din viață femeia Safta B. Drage, în vârstă de 115 ani.

Bătrâna, dela etatea de 100 ani s'a hrănit numai cu lapte și zarzavat și ar fi putut să mai trăiască, fiind în plină puteri, dacă n'ar fi suferit un accident.

Spargeri săvâșite de doi copii din Constanța

Gh. Carte de 15 ani din com. Războeni, Tulcea și Rada Crișan de 18 ani din Melcaova, Constanța, ambii băieți de prăvălie, s'au constituit în bandă spre a săvârși furturi.

Ei au săpat un tunel sub prăvălia baccanului Nic. Gh. Nicolau din strada I. Lahovari 82 și spărgând dușumeala au găsit posibilitatea de a se introduce în fiecare noapte în băcănie.

În mod regulat ei sustrăgeau mărfuri pe cari apoi le vindeau cu prețuri derizorii, iar produsul furțiilor îl cheltuia în potoceri.

În acest mod ei au operat câteva luni până ce au fost arestați și înaintați parchetului.

Informațiuni

Liga Navală Română a organizat pentru Duminică 12 August, o excursie în largul Mării cu vaporul „Principesa Maria”, care va dura patru ore. În tot timpul excursiunii, va fi dans pe bord, bătaie de flori, iar muzica militară va distra publicul.

Membrii cercului sportiv „Astra Română” au organizat un „garden party” ce va avea loc în seara de 11 August în grădina colonelului „Astra Română”.

Nr. 75, din eleganta publicație provincială „Pământul” care apare la Călărași-Ialemița, sub direcțiunea d-lui Eugen Ciabac, aduce în ultimul număr proză semnată de d-nii Radu Cosmin, dr. Samaria, Pr. Bălăneșcu, inginer N. Săndulescu și Sera Forpa. Vitrina semnată de redactorii foii aduce cuvenitul elogiu ultimelor cărți bune apărute în librăria D-l Ștefan Crăciun publică un frumos pastel: Bărăganul.

SE CAUȚĂ un bun achizițor pentru lucrări grafice la Tipografia „Dobrogea Jună”.

Licențiat și comerciale meditează pentru corecți și admitere în școlile comerciale. Adresa în Ziar.

Preferați Coniac și Rom

Standard

ROMAN CAPATANA
Fondatorul și proprietarul Fabricii
„REGINA MARIA” și al
„BONBONERIEI PALATULUI”.

Intreprinderile „Regina Maria”

Cele mai mari fabrici de ciocolată din țară
1 Fabrică: Str. OCTAVIAN No. 42-44—11 Fabrică: Str. PUTU CU APĂ RECE 35

Magazine de deslăcere ale „BONBONERIEI PALATULUI”
proprietăți ale aceluiași întreprinderi

unde se obțin pe lângă toate produsele fabricelor „Regina Ma-
ria” și ultimele creațiuni în materie de confiserie și patiserie.

BUCUREȘTI

- 1) Calea Victoriei, Piața Carol I (Fundația Carol I).
- 2) Calea Victoriei 42 (colț cu Pasajul Comedia).
- 3) Strada Eugen Carada 6 (colț cu str. Doamei).
- 4) Str. Carol 40.
- 5) Bulevardul Pache 116.
- 6) Bulevardul Ferdinand 60.
- 7) Bulevardul Elisabeta 20 (sub Hotel Astoria).
- 8) Piața Rosetti 4.
- 9) Intrarea Zăvoiuț 1 (Cismigiu).
- 10) Str. Romagosa 186 (colț cu Vitorului).
- 11) Bulevardul Tache Ionescu 11.

12) Plocești — Cereți ciocolată „URS DE DOBROGEA”
Piața Unirii

S-a adus la Constanța și s-a pus în vânzare, en-
gros și en-detail, în Str. Atel. Cerețelor No. 33, în loca-
lul D-ului Ionel Pocraru

APA de BORBIZ

din Izvorul „Ferdinand”, de la Zizin, Jud. Brașov

Apă minerală naturală, alcalină, iodată,
carbogazoasă, nu încrește vasele

Apa de Zizin, conținând puțin clorur de sodiu, poate
fi mai cu seamă folositoare bolnavilor cu rinichi și tu-
tor suferinziilor de stomac și în special celor în vârstă.

Cabinet Dentar M. DINER

Extracțiuni fără durere
Denturi fixe în aur
(American Bridge)
CONSTANȚA
Str. Plevnei 1
Telefon 55/7 41—A

Sanatoriul „CARITATEA” DR. FR. BITTAU

Str. Carol 131 colț cu Str.
Tache Ionescu 8
(în curtea Bisericii Germane)
Sanatoriul modern pentru
Chirurgie, — Boli interne, —
Materitate, — Ginecologie
— Radiologie și diverse tre-
tamente cu electricitate.
Consult: 8-12 a. m. 2-7 p. m.
Telefon 42/5

Colectura Principală

P. ȘAPIRA-Hagiul

CONSTANȚA

a pus în vânzare lozurile

CLASEI a V-a

REINOȘTI-VA din timp
lozurile

Tragerea la

28 Aug. și 26 Sept.

Știri diverse

DAU DE SUFLET un băiat d-
un an și cinci luni, botezat cu
numele Nicu. Doritorii se vor a-
dresa pe str. Călarăși No. 37 la
d-na Lucreția Costascu.

Camionetă în stare de funcție
cauciucuri bune de vânzare.
Vizibilă în orice zi str. Ștefan
cel Mare 105 în fund.

La administrația ziarului nostru
se primesc comenzi de RECLA-
ME FILMATE pentru cinemato-
grafe cu prețuri foarte avantajoase
atât la filme sonore cât și mute

Doctorul B. Tatarsky, tutor
cândă se din concediu și-a reluat
consiliul pentru operațiuni și
boli de nas, gât și urechi Con-
stanța B-dul Elisabeta 5, telef. 117.

Duminică 19 August 1934,
se va da o grandioasă ser-
bare câmpenească la Gruber
(la VII) în folosul mișcării cul-
turale a albanezilor din Ro-
mania.

DOCTORUL

Eduard N. Bernfeld

Boli interne și de Copii
Boli de Femei
TRATAMENTUL RADICAL AL
BOALELOR VENERICE
(Blenoragie etc. și SIFILIS)
la bărbați și femei prin cele mai
noi metode

Raze ultraviolete
Analiza sângelui
ELECTRICITATE medicală pentru
tratamentul bolilor de femei, scur-
geri, mișcă, ovare, scialica, ne-
vrajiilor, durerilor reumatice.

Strada Rahovei No. 20
colț cu Strada Ion Lahovari
Consult: 8—1 și 4—8 591—5

CNPT DOBROGEA JUNA

VE corijoni vademur
PRIN CAMELARI
RODENSTOK
Depozit de
Fabrică
La Magazinul
de Mijloc
WERLAUB Str. Carol No. 51
(în fața Poștei)

Institutul de arte grafice al ziarului

„DOBROGEA JUNA”

Dr. Ștefan Vârnav 28 — Cămin și instalație proprie

CONSTANȚA

Prevedea cu cele mai noi carac-
tere de litere. MAȘINI de CULES,
STEREOTIPIE, ZINCOGRAFIE
și CU INSTALAȚIUNE
ELECTRICĂ PROPRIE.

efectuează orice lucrări în această
ramură ca: BROȘURI, ZIARE,
REVISTE, CĂRȚI DE VISITĂ,
PLICURI, FACTURI, AFIȘE DE
TOATE MĂRIMILE și
în TOATE CULORILE

și tot felul de imprimare oficiale
și comerciale, în cele mai ma-
dele condițiuni de execuție.
Atelier special de LEGATORIE

Doctor

B. TATARSKY

Specializat la Berlin
BOLI ȘI OPERAȚIUNI DE
NAS, GĂT ȘI URECHI
BOLI DE BRONȘI
și ESOFAG, STRICTURI ȘI
DELATAȚIE ESOFAGULUI
(Broncho-esofagoscopie)
Raze X — Röntgen, Radio-
grafie și Radioscopie, Raze
ultraviolete diatermie
Consult: 8-12 dim. — 1-7 d. a.
Bulevardul Elisabeta No. 5
în fața Cazinoului
Telefon 117

Doctor

I. W. SCHIMBERSKY

specialistă
în
Dentistică
și
„Cosmetică Medicală”
Strada Carol No. 95
Telefon 366

Laboratorul de analize cli-
nico-medicale CALDERIMI,
s'a mutat în strada I. C. Bră-
tianu No. 31, în casele pro-
prietății.

Loteria de Stat

Noul plan conține câștiguri enorme mărite.

1 câștig de 8 milioane, 3 milioane, 2 milioane și 19 de un milion.

Toată lumea prețere lozurile colecturii „BOGOSIAN”, — Constanța, Str. Carol vis-a-vis de Poșta

care vă oferă cea mai mare șansă de câștiguri. Tragerea clasei IV-a la 1 și 2 Aug. 1934.

Ca o simplă cerere se trimite lozuri în provincie, franco de ori-ce speze.